

Доля церковних дзвонів

Мелодійні дзвони були в Новокрасненській церкві: як почнуть дзвонити, то аж у сусідніх селах було чути. Жителі села вже не тільки звикли до дзвонів, але й уміли розрізняти, де утрень, де вечірню дзвонять, коли покійника відспівують. Та й зовні були красиві: золотисті, блискучі. Коли сонячне проміння падало на дзвіницю, здавалося, над церквою запалюється нове сонце, а по всьому колу дзвонів — орнамент красивий, з малюнками і написами старовинною мовою. Любили новокрасненці свої дзвони і пишалися ними — ніде таких не було.

Але прийшов страшний голод 1932 року. Люди помирали сім'ями, навіть випадки канібалізму були. А влада нічим не могла допомогти: ні хліба, ні грошей в Україні не було. Тоді вирішили продати дзвони кудись в Америку, а на виручені гроші купити хліба.

Вночі зняли дзвони і повезли на станцію Бандурка, звідти на поїзді — в Німеччину, а потім — в Америку. Американці гарно заплатили. На ці гроші купили цілий ешелон зерна. Тільки не попало це зерно в Новокрасне: місцеві куркулі заховали хліб, і село було занесено на “чорну дошку”, тобто позбавлене державної підтримки. Але все одно ешелон хліба прийшов в Україну, і врятувалося від голоду багато людей в інших селах.

* * * * *

Легенда має яскраве ідеологічне забарвлення і не виключено, що її придумали представники комуністичного режиму, щоб виправдати голодомор 1932-1933 років. Опис церковних дзвонів не викликає жодних сумнівів, але дата... За свідченням історичних джерел (архівні документи зберігають відомості про зняття дзвонів з Новокрасненської церкви) ця подія відбулася у 1930 році. Місцеві комсомольці збиралися закрити церкву і, посилаючись на “бажання трудящих”, серед білого дня скинули дзвони з дзвіниці. Але жителі села (в основному жінки) відстояли свою церкву.

Щодо подальшої долі дзвонів історичних свідчень немає. Версія про продаж дзвонів за кордон цілком ймовірна, адже одним із джерел сталінської індустріалізації був продаж церковних цінностей і творів мистецтва за кордон. А новокрасненські дзвони були одночасно і тим, і іншим.

Факт занесення села на так звану “чорну дошку” теж підтверджений документами, але безпосереднього відношення до дзвонів не має.